

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1574

van **KATRIEN SCHRYVERS**

datum: 8 augustus 2023

aan **LYDIA PEETERS**

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

De Lijn - Aanpak grensoverschrijdend gedrag

De Lijn registreerde vorig jaar 135 meldingen van seksueel grensoverschrijdend gedrag op voertuigen of aan haltes. Dat zijn er beduidend meer dan in de voorgaande jaren, zo blijkt uit eerdere schriftelijke vragen van mij.

De bereidheid om ongewenste situaties aan te kaarten lijkt toegenomen en dat is een goede zaak. Alleen op basis van een betrouwbare stand van zaken kunnen gepaste maatregelen genomen worden.

Die stijging van de meldingsbereidheid kan mee te danken zijn aan campagnes van De Lijn zelf, maar ook aan het feit dat het thema meer aandacht krijgt in het algemeen. Tegelijk mogen we er wellicht van uitgaan dat het werkelijke aantal situaties van grensoverschrijdend gedrag op tram of bus of aan een halte in realiteit wellicht heel wat hoger ligt.

In haar antwoord op mijn vraag om uitleg van 20 april 2023 zei de minister dat zij, ondanks de bedenking van De Lijn ter zake, toch nog zal bekijken of eventueel een melding van grensoverschrijdend gedrag eenvoudig zou kunnen gebeuren door middel van een functie in de app van De Lijn. Ook campagnes rond het aanspreekgedrag bij burgers zouden worden bekeken, alsook hoe er effectief kan worden overgegaan tot gerechtelijke vervolging.

1. Wat is de stand van zaken met betrekking tot het onderzoek naar het toevoegen van een extra functie in de app van De Lijn waarmee situaties van grensoverschrijdend gedrag gemakkelijk en direct gemeld kunnen worden? In hoeverre zou hierrond toch een proefproject kunnen worden opgezet?
2. Als dit wordt uitgewerkt, hoe zal dan gevolg worden gegeven aan de meldingen die via de app toekomen?
3. Welke campagne(s) om grensoverschrijdend gedrag tegen te gaan en de meldingsbereidheid daarover te verhogen staan de komende maanden en jaren nog op de planning?
4. Kan de minister meer toelichting geven bij hoe kan worden gekomen tot vervolging van de daders van grensoverschrijdend gedrag?

ANTWOORD

op vraag nr. 1574 van 8 augustus 2023

van **KATRIEN SCHRYVERS**

1. De Lijn kreeg de opdracht om dit verder te onderzoeken naar aanleiding van een afspraak in de Commissie Mobiliteit en Openbare Werken van het Vlaams Parlement d.d. 20 april 2023. De Lijn is van mening dat de problematiek overkoepelend voor alle openbaar vervoersmaatschappijen in België moet worden aangepakt, zodat een consequente en effectieve oplossing kan geboden worden tegen grensoverschrijdend gedrag op het openbaar vervoer.

Om na te gaan wat de mogelijkheden zijn, doet de Lijn beroep op de expertise van PUNT.vzw, een organisatie die zich inzet tegen grensoverschrijdend gedrag. Uit de gesprekken met PUNT.vzw is duidelijk dat:

- elk scenario anders is en een eigen aanpak vergt. Er is een zeer breed spectrum van grensoverschrijdend gedrag en er moet delicaat mee worden omgegaan.
- er nood is aan een menselijke factor. Een volledig geautomatiseerd proces zou geen goede oplossing zijn. Conversatie en een menselijke inschatting van de situatie zijn belangrijk. Daarnaast spelen omstanders een zeer grote rol (omstaandertraining).
- één algemene methode belangrijk is. De meldingsmethode en het doorverwijzen naar de correcte instantie moet gelijk gebeuren, zodat de respons binnen proportie van de verwachtingen van het slachtoffer ligt.

Een app moet daarom verschillende elementen omvatten: een menselijke factor, laagdrempeligheid, 24/7 bereikbaarheid, storingsongevoeligheid, onderscheiding van het soort gedrag, link naar de juiste instantie (de Lijn, politie ...) De Lijn zal dit nu verder afstemmen en opnemen met de andere openbaar vervoersmaatschappijen, en nagaan of er daar ook draagvlak is.

2. Zie het antwoord op deelvraag 1.
3. Aangezien dit een maatschappelijk probleem is, werkt De Lijn mee aan verschillende externe acties. De Lijn werkt zo mee aan de kadermethodiek ter preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag in publiek ruimtes van Sensoa. De Lijn wenst ook een campagne rond aanspreekgedrag, maar ziet dit eerder op federaal niveau, omdat alle openbaar vervoersmaatschappijen dezelfde vraag hebben.
4. Voor een vervolging is het belangrijk dat er ook effectief een klacht neergelegd wordt bij de politie. De politie kan bij De Lijn eventuele camerabeelden opvragen waarop het incident werd vastgelegd. Met deze beelden kan de politie aan de slag om de vermoedelijke dader te identificeren. Pas als de vermoedelijke dader ook effectief geïdentificeerd is, kan er een vervolging volgen.